

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/137/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1708208692
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kašajová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1708208692.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kašajovej a sudcov JUDr. Valérie Kleinovej a Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej v právnej veci žalobkyne: Q. Q., narodená dňa XX.XX.XXXX, S. XX, T., zastúpená: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA - JUDr. Eva Roskošová s.r.o., so sídlom Vietnamská 41, Bratislava, IČO: 50 995 456 proti žalovanému: K. Q., narodený dňa XX.XX.XXXX, B. XXXX/XB, T., zastúpený: Advokátska kancelária KERAK s.r.o., so sídlom Seberínioho 6/C, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 54 311 080, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok zo dňa 25. apríla 2022, č.k. 9C 6/2008-929, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III sp. zn. 12C 38/2018. V odôvodnení tohto rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou, ktorá mu bola doručená dňa 02.10.2008, domáhala vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Skonštatoval, že Na Okresnom súde Bratislava III je vedené konanie pod spis. zn. 12C/38/2018, kde K. Q. je stranou sporu na mieste žalovaného, pričom v rámci tohto konania bol na Okresnom súde Bratislava III podaný žalobcami - R. B. - návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smerujúci voči Q. Q. a K. Q.. Uznesením č. k. 6Co/7/2021-170 zo dňa 25.02.2021 rozhodol Krajský súd v Bratislave o nariadení neodkladného opatrenia tak, že Q. Q. a K. Q. zaviazal zdržať sa zaťaženia, scudzenia, užívania, nakladania, výkonu záložného práva, t. j. výkonu dobrovoľnej dražby, ako aj vyporiadania práv a povinností k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. území T., vedené na LV č. XXXX, a to až do právoplatného skončenia vo veci samej.

2. Následne odcitoval ust. § 162 ods. 1 písm. a) CSP a uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že vyššie citovaným rozhodnutím zaviazal Krajský súd v Bratislave strany sporu vyporiadavať práva a povinnosti k nehnuteľnostiam, ktoré sú premetom sporu vedenom na Okresnom súde Pezinok pod spis. zn. 9C/6/2008 o vyporiadanie BSM, dospel k záveru, že sú splnené podmienky na prerušenie konania, pretože Krajský súd v Bratislave stranám sporu zakázal vysporiadať si majetok patriaci do BSM v časti uvedenej vo vyššie spomínanom uznesení. Bez bližšieho vysvetlenia aplikácie daného ustanovenia a relevantného odôvodnenia len stroho skonštatoval, že konanie prerušil do právoplatného skončenia predmetného konania na Okresnom súde Bratislava III.

3. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu riadne a včas odvolanie a žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci samej. Odvolanie podala z dôvodov podľa podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) Civilného sporového poriadku s tým, že: písm. b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere,

že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; písm. h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

4. Odvolanie zdôvodnila tým, že predmetom súdneho sporu vedeného na Okresnom súde Pezinok pod spisovou značkou 9C/6/2008 je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva bývalých manželov Q., ktoré začalo pred 14 rokmi a doposiaľ nebolo vo veci meritórne rozhodnuté. Konštatovala, že už samotné trvanie tohto súdneho sporu jednak pre prieťahy spôsobované žalovaným, ale aj pre nečinnosť súdu, opakovane sa meniacich zákonných sudcov a pod., sú závažnými porušením práv žalobkyne v zmysle článku 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a teda aj závažným zásahom do princípu právnej istoty predvídajúceho, že súdna ochrana musí byť spravodlivá, účinná a navyše zaväzujúca súd postupovať v konaní tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, pričom súd má povinnosť postupovať tak, aby predchádzal zbytočným prieťahom v konaní. Poukázala na ust. § 162 ods. 1 písm. a) CSP s tým, že súd je povinný v každom konkrétnom prípade zvážiť jednoznačné splnenie podmienok vymedzených zákonom na prerušenie konania. Úlohou súdu je racionálne vyhodnotiť, či je potrebné konanie prerušiť s prihliadnutím na zákonnú požiadavku rýchlej a účinnej ochrany ohrozených alebo porušených právom chránených záujmov (Čl. 2 a 17 CSP). Uviedla, že prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP pracuje s pojmom „prejudicialita“ v najširšom ponímaní znamenajúca determináciu určitej právnej otázky inou právnou otázkou, od ktorej vyriešenia je priamo závislý výrok o spore, pričom túto prejudiciálnu otázku si môže v istých prípadoch posúdiť konajúci orgán sám. Podľa žalobkyne povinnosť súdu prerušiť konanie podľa citovaného zákonného ustanovenia je nevyhnutné vykladať v intenciách § 193 CSP posledná veta a prerušenie konania v tomto prípade trvá až do momentu, kým predbežná otázka nie je právoplatne (s konečnou platnosťou) vyriešená. Namietala, že súd prvej inštancie rozhodol o prerušení konania výlučne z dôvodu prebiehajúceho súdneho sporu na Okresnom súde Bratislava III., pod sp. zn. 12C/38/2018, medzi stranami sporu: R. B. c/a žalovaný: K. Q., o zaplatenie sumy o zaplatenie 109.539,93 EUR s príslušenstvom, a nie je predmetom konania napr. spor o určenie vlastníckeho práva k veci patriacej do BSM, ktoré má byť vyporiadané v zmysle návrhu žalobkyne v prejednávanej veci. Žalobkyňa preto zastáva názor, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď rozhodol o prerušení konania o vyporiadanie BSM až do právoplatného skončenia konania o zaplatenie dlžnej sumy, na ktorej úhradu bude zaviazaný výlučne žalovaný. Poukázala tiež na zápisnicu zo súdneho pojednávania konaného dňa 25.04.2022, na ktorom súd prvej inštancie rozhodol o prerušení konania až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III., sp.zn. 12C/38/2018, kde strany sporu deklarovali záujem nepokračovať ďalej v tomto súdnom spore a spoločným postupom navrhli ukončiť spor zmluvou a požiadali o jeho schválenie. Namietala, že súd prvej inštancie, ktorý mal stranami sporu predložené všetky listinné dôkazy nevyhnutné na posúdenie predloženého zmluvy stranami sporu a jeho schválenie, odmietol vo veci konať a rozhodnúť v zmysle návrhu strán, a vyhlásil uznesenie o prerušení konania. Podľa žalobkyne nariadené neodkladné opatrenie v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III. sp.zn. 12C/38/2018, nie je spôsobilé odňať právomoc Okresného súdu Pezinok rozhodnúť vo veci vyporiadania BSM strán sporu. Poukázala na to, že strany sporu navrhli schválenie zmluvy, ktorým by žalovanému K. Q. po vyporiadaní BSM zostala vo výlučnom vlastníctve nehnuteľnosť - rekreačná chata na J. H. L. T., ktorá nehnuteľnosť má hodnotu ďaleko prevyšujúcu hodnotu pohľadávky, ktorá je predmetom sporu vedeného na Okresnom súde Bratislava III, ktorej hodnota je v sume 109.539,93 eur s príslušenstvom .

5. Konštatovala, že súd je povinný v každom konkrétnom prípade zvážiť všetky okolnosti prípadu a tie následne subsumovať pod splnenie podmienok vymedzených zákonom na prerušenie konania, je povinný zvážiť aj možnosť uspokojenia sa žalobcov R. B. v prípade úspechu v súdnom spore z majetku patriaceho do BSM bývalých manželov Q. po jeho zákonnom vyporiadaní. Podľa žalobkyne Okresný súd Pezinok v konaní o vyporiadaní BSM strán sporu ako jediný disponuje všetkými listinnými dôkazmi, z ktorých vyplýva, že v súlade s ustanovením § 150 Občianskeho zákonníka je žalobkyňa po vyporiadaní BSM oprávnená požadovať, aby sa jej uhradilo, čo zo svojho vynaložila na spoločný majetok, ďalej sa prihliadlo na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Mala za to, že pri zohľadnení základných zásad vyporiadania BSM a ich priamej aplikácie na žalobkyňu preukázanú masu BSM, ale aj jej jednotlivých pasív, a v zmysle návrhu žalobkyne na rozhodnutie v merite veci, je zrejmé, že nároky žalovaného na výplatu vyrovnacieho podielu sú minimálne, ak nie nulové a to pri prikázaní všetkého majetku patriaceho do BSM žalobkyne. Opätovne poukázala na pojednávanie zo dňa 25.04.2022, keď v záujme záchranu zostávajúceho majetku patriaceho do doposiaľ nevyporiadanej masy BSM strán sporu navrhla, že sa vzdá časti svojich oprávnených nárokov k stavbe rekreačnej chaty na J. H. L. T., patriacej do BSM a je

ochotná uzatvoriť súdny zmier, ktorým žalovanému zostane po vyporiadaní BSM táto nehnuteľnosť vo výlučnom vlastníctve, čím podľa jej názoru jednoznačne súdu deklarovala, že po vyporiadaní BSM bude mať žalovaný dostatočný majetok na úhradu svojich záväzkov.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

7. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (ust. § 379 a § 380 CSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné, a že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Podľa ust. § 470 ods. 1 a 2 veta prvá CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

Podľa ust. § 164 CSP, ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

Podľa ust. § 236 CSP, v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie označenie súdu, ktorý ho vydal, označenie strán a ich zástupcov, označenie prejednávaneho sporu, výrok, stručné odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia.

Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

9. Obsahom práva na súdnu ochranu je tiež právo strany sporu, ako aj iného zainteresovaného subjektu na rozhodnutie, ktorého dôvody sú zjavné a zreteľné, pretože práve odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny (II. ÚS 383/06, I. ÚS 117/07). Pokiaľ je však právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako jedno z čiastkových práv tvoriacich obsah práva na spravodlivý súdny proces v dôsledku vydania arbitrárneho rozhodnutia bez relevantného odôvodnenia porušené, je nepochybné, že nedochádza k skutočnej realizácii práva na súdnu ochranu a ku garancii základnej právnej istoty, ale k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Odvolací súd konštatuje, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a procesný postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, sú postihnuté práve touto vadou (porušením práva na spravodlivý súdny proces).

10. Z predloženého spisu odvolací súd zistil, že žalobkyňa sa podanou žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 02.10.2008, domáhala vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Súd prvej inštancie skonštatoval, že na Okresnom súde Bratislava III je vedené konanie pod spis. zn. 12C/38/2018, kde K. Q. je stranou sporu na mieste žalovaného a v tomto konaní Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 6Co/7/2021-170 zo dňa 25.02.2021 rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia tak, že Q. Q. a K. Q. zaviazal zdržať sa zaťaženia, scudzenia, užívania, nakladania, výkonu záložného práva, t. j. výkonu dobrovoľnej dražby, ako aj vyporiadania práv a povinností k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. území T., vedené na LV č. XXXX, a to až do právoplatného skončenia vo veci samej. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že sú splnené podmienky na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP, pretože Krajský súd v Bratislave stranám sporu zakázal vysporiadať si majetok patriaci do BSM.

11. Vo vzťahu k rozhodovaniu o prerušení konania považuje odvolací súd prvom rade za potrebné uviesť, že Civilný sporový poriadok rozlišuje medzi prerušením konania obligatórnym (kedy súd musí) a fakultatívnym (kedy súd môže). Obligatórne prerušenie konania je upravené v ust. § 162 CSP a osobitný prípad obligatórneho prerušenia konania v ust. § 163 a § 445 CSP. Fakultatívne prerušenie konania je upravené v ust. § 164 CSP, pričom ide v ňom o otázky, ktoré by súd mohol vyriešiť sám ako prejudiciálne (§ 194 CSP). O prerušení konania môže súd rozhodnúť na návrh strany alebo aj bez návrhu. Ak mieni konanie prerušiť aj bez návrhu, ešte pred vydaním uznesenia o prerušení konania upovedomí strany, pričom uvedie dôvody, pre ktoré mieni konanie prerušiť, a dá im možnosť vyjadriť sa k dôvodom prerušenia konania. Prípadné argumenty sporových strán potom zohľadní v odôvodnení

uznesenia. Rovnako postupuje aj v prípade, ak navrhne prerušenie konania strana sporu, čiže v záujme zachovania a rešpektovania princípu kontradiktórnosti konania (čl. 9 CSP) umožní, aby sa k takémuto návrhu vyjadrila aj strana, ktorá ho nepodala.

12. Preskúmaním napadnutého uznesenia ďalej odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie v jeho odôvodnení okrem poukazu na príslušné zákonné ustanovenie o prerušení konania (§ 162 ods. 1 písm. a) CSP) vôbec neuviedol, ako ho na daný prípad aplikoval a na základe akých skutočností dospel k záveru, že prerušenie predmetného konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III sp. zn. 12C 38/2018 je dôvodné. Aj keď Civilný sporový poriadok v ust. § 236 CSP upravujúcom náležitosti uznesenia pri požiadavke stručného odôvodnenia uznesenia bližšie nešpecifikuje, čo považuje za stručné odôvodnenie, právna teória a súdna prax zastáva názor, že pokiaľ musí byť uznesenie obligatórne odôvodnené, aj stručné odôvodnenie musí obsahovať zrozumiteľné uvedenie dôvodov, na ktorých je založené. Oproti doterajšej úprave v Občianskom súdnom poriadku už právna úprava podľa Civilného sporového poriadku neupravuje situácie, keď uznesenie nemusí obsahovať odôvodnenie. Odôvodnenie je teda v novej právnej úprave už obligatórnou esenciálnou náležitosťou každého uznesenia. Keďže v danom prípade z napadnutého uznesenia nie sú zrejmé dôvody, o ktoré súd prvej inštancie oprel svoje rozhodnutie, ktorým konanie prerušil, je nepochybné, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je pre absenciu uvedenia relevantných dôvodov prerušenia konania arbitrárne, a v odvolacom konaní nepreskúmateľné. Odvolací súd zároveň poukazuje, že mimoriadne stručné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je aj rozporné a zmätočné, nakoľko súd prvej inštancie vychádza z ust. § 162 ods. 1 písm. a) CSP, avšak konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III sp. zn. 12C 38/2018, čo je fakultatívny dôvod prerušenia konania podľa § 164 CSP.

13. Odvolací súd pripomína, že nedostatok riadneho a presvedčivého odôvodnenia odníma strane sporu možnosť vnímať rozhodnutie ako logicky pochopiteľný celok a súčasne možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia opravných prostriedkov. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorej závery si osvojil aj Najvyšší súd SR (v uznesení sp. zn. 5Cdo 106/2010 zo dňa 15.07.2010), a podľa ktorej sa síce nevyžaduje, aby bola v odôvodnení rozhodnutia daná odpoveď na každý argument strany, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Odvolací súd dospel tak k záveru, že súd prvej inštancie zasiahol do práva žalobkyne na spravodlivý súdny proces tiež arbitrárnosťou a nedostatočným odôvodnením napadnutého uznesenia. Tento nedostatok nie je možné v odvolacom konaní odstrániť, pretože absentujúce odôvodnenie nie je možné preskúmať.

14. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie vyššie uvedeným postupom znemožnil žalobkyňu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v odvolacom konaní, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).